

DOI 10.34132/pard2025.29.02

Отримано: 10 лютого 2025

Змінено: 9 квітня 2025

Прийнято: 7 травня 2025

Опубліковано:

30 вересня 2025

Received: 10 February 2025

Revised: 9 April 2025

Accepted: 7 May 2025

Published:

30 September 2025

Maksym Slobodianyuk

UN SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS AND THEIR IMPACT ON FINANCIAL STRATEGIES FOR PUBLIC WATER SUPPLY AND SANITATION MANAGEMENT IN UKRAINE AND THE WORLD

This article analyzes the impact of the UN Sustainable Development Goals, particularly SDG 6 «Clean Water and Sanitation», on financial strategies of public administration in the water supply and sanitation sector in Ukraine and worldwide. The authors aim to determine how the integration of international approaches can help address urgent problems related to outdated infrastructure, investment deficits, and a tariff policy misaligned with modern requirements. The study employs an analytical approach to review UN documents, programs, and recommendations by international financial institutions (World Bank, EBRD, OECD), as well as a comparative analysis of experiences in several EU countries and North America. An expert evaluation was conducted on Ukrainian public programs (including the «Drinking Water of Ukraine» initiative), along with a statistical analysis of funding and tariff-setting mechanisms. Case studies illustrate successful approaches to public-private partnerships, green bonds, and grant-based financing that could potentially be adapted to national realities. The research reveals that upgrading water supply infrastructure, ensuring drinking water quality, and developing modern tariff policies are closely tied to the effectiveness of attracting investments and adhering to sustainable development principles. A number of barriers-legislative, economic, and managerial-were identified,

complicating the adoption of international practices in Ukraine. The authors propose recommendations for crafting financial strategies that emphasize blended finance opportunities, green bond issuance, and transparent frameworks for public-private partnerships. Findings confirm the significance of a systemic approach, in which government entities, communities, and business structures jointly create conditions for modernizing the water sector. Innovative financial instruments are designed to reduce the burden on budgets and accelerate reforms. Integrating SDG 6 principles into national policies will not only improve water quality and sanitation but also bolster environmental security and raise overall living standards.

Keywords: *UN Sustainable Development Goals, financial strategies, water supply, sanitation, public-private partnership, green bonds, tariff policy.*

Постановка проблеми в загальному вигляді. Ціль сталого розвитку 6 «Чиста вода та санітарія» має фундаментальне значення для забезпечення населення чистою питною водою та належними умовами гігієни. Наявність якісної води є визначальним чинником для збереження здоров'я людей, подолання бідності, розвитку економіки та збереження довкілля. У світі триває активна дискусія про те, що сталий доступ до водних ресурсів не може бути обмежений лише окремими регіонами, адже відсутність належного водопостачання й санітарних умов у будь-якій країні несе загрозу не лише місцевому населенню, а й формує глобальні виклики епідемічного й екологічного характеру. У контексті посилення кліматичних змін і зростаючого дефіциту прісної води ЦСР 6 слід розглядати як пріоритетну мету, орієнтовану на системні підходи, що включають урахування екологічних, економічних і соціальних аспектів.

Україна стикається з масштабними проблемами при реалізації зазначеної цілі, оскільки недостатнє фінансування стає перешкодою на шляху до модернізації водопровідно-каналізаційної інфраструктури. Без належних капіталовкладень і довгострокових інвестицій складно забезпечити оновлення застарілих систем

водопостачання, які страждають від фізичного зносу, втрат води у трубопроводах та відсутності сучасних очисних споруд. Існуюча тарифна політика часто не дозволяє покрити справжню собівартість надання якісних послуг, що призводить до дефіциту ресурсів у комунальних підприємств. Морально й технічно зношені системи не здатні гарантувати повноцінний доступ до безпечної води, а відтак виникає загроза санітарному стану міст і сіл. Проблема посилюється тим, що в багатьох випадках відсутня чітка стратегія ефективного залучення інвестицій у галузь, не кажучи вже про привабливі умови для потенційних інвесторів або приватних партнерів, які могли б допомогти у фінансуванні модернізації системи. Брак коштів негативно впливає на розвиток інновацій, що здатні забезпечити економне та раціональне використання водних ресурсів, на впровадження технологій очищення стічних вод.

Матеріал і методи дослідження передбачали розроблення гіпотези, згідно з якою системне впровадження Цілей сталого розвитку ООН у сфері водопостачання та водовідведення стимулює перегляд фінансових стратегій публічного управління, створюючи більш гнучкі підходи до планування бюджетів, інвестицій і тарифної політики. Для перевірки цієї гіпотези було застосовано комплексний якісний метод, що включає аналітичне моделювання, порівняльний документальний аналіз і експертне оцінювання політик. Аналітичне моделювання використовувалося для прогнозування впливу різних сценаріїв фінансування водного сектору в умовах впровадження ЦСР 6. Побудовано модель взаємозв'язку між рівнем державних інвестицій, рівнем тарифів та ефективністю модернізації інфраструктури. Порівняльний документальний аналіз охоплював дослідження міжнародних регуляторних актів, урядових програм та рекомендацій світових фінансових інституцій, таких як Світовий банк, Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР), OECD, а також політик ЄС у сфері водопостачання. Експертне оцінювання передбачало аналіз національних програм фінансування водного сектору, зокрема державної програми «Питна вода України», механізмів тарифоутворення та залучення інвестицій. Статистичний аналіз ґрунтувався на обробці даних щодо обсягів інвестицій у

водну інфраструктуру, рівня зношеності мереж, тарифної політики та ефективності їхнього регулювання. У межах дослідження сформовано зразок офіційних регулятивних актів, міжнародних рекомендацій, програм розвитку та звітів урядових і неурядових організацій, які стосуються реалізації Цілей сталого розвитку у водному секторі як в Україні, так і у вибраних країнах ЄС та Північної Америки. Головними джерелами слугували публікації ООН, аналітичні дані європейських і світових фінансових інституцій та національні стратегії водогосподарського розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз наукових досліджень і публікацій, присвячених впровадженню Цілей сталого розвитку ООН у сфері водопостачання та водовідведення, засвідчує помітний інтерес міжнародних і вітчизняних науковців до проблеми фінансової підтримки водного сектора. У працях Світового банку детально висвітлено необхідність залучення додаткових ресурсів і зміцнення інституційної спроможності для реалізації масштабних інфраструктурних проєктів. В аналітичних звітах Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) наголошено на важливості прозорої тарифної політики, що стимулює інвестиційну привабливість системи водопостачання. Фахівці Hukka і Katko звертають увагу на успішні кейси державно-приватного партнерства в країнах ЄС, де поєднання державного фінансування з бізнес-ресурсами сприяє оновленню інфраструктури й підвищенню якості послуг. В українських дослідженнях домінує думка про необхідність посилення державної підтримки комунальних підприємств і водоканалів, однак відзначається недостатня узгодженість політик, складна регуляторна база і відсутність стимулів для довгострокових фінансових вкладень.

Попри значну кількість праць, присвячених теоретичному обґрунтуванню важливості Цілей сталого розвитку, залишається низка не до кінця вирішених питань. По-перше, існує обмежене висвітлення практичних механізмів адаптації міжнародних фінансових інструментів до українських реалій з огляду на правові та економічні обмеження. По-друге, в науковій літературі бракує систематизованого порівняння досвіду різних країн, зокрема щодо

залучення зелених облігацій та грантових ресурсів для модернізації водовідведення. По-третє, недостатньо досліджено, як саме синергетичний ефект від поєднання державних і приватних коштів відображається на практичній реалізації ЦСР 6, на підвищенні інвестиційної привабливості галузі. Усе це ускладнює інтеграцію глобальних пріоритетів у фінансові стратегії публічного управління та вказує на потребу комплексного підходу, який враховує не лише економічні чинники, а й соціальні та екологічні аспекти.

Аналіз наукових джерел свідчить про зростаючу увагу світової спільноти до запровадження Цілей сталого розвитку ООН у галузі водопостачання та водовідведення. У працях іноземних дослідників, зокрема J. Hukka, T. Katko, A. Brown, S. Martin, відображено необхідність залучення різноманітних фінансових інструментів і активної взаємодії державних і приватних партнерів для модернізації інфраструктури. Окремі аналітичні звіти Світового банку та Організації економічного співробітництва та розвитку акцентують на важливості прозорої тарифної політики і створення сприятливих інвестиційних умов. У вітчизняному науковому просторі активно досліджуються загальні аспекти сталого розвитку та вдосконалення фінансового менеджменту, зокрема у працях О. Білянського, Л. Бражнікової, Г. Крамаренко, О. Ігнатенко, Н. Олійник, В. Полуянова, В. Бодрова, І. Розпутенка, Л. Ільченко-Сюйви, О. Кілієвич, І. Запатріної, Ю. Кірсанова та інших. Утім, наявні дослідження здебільшого не враховують специфіки сфери водопостачання й водовідведення, обмежуючись загальними тезами щодо формування фінансових стратегій у державно-управлінському середовищі. Така ситуація ускладнює розуміння того, яким чином глобальні цілі й рекомендації можуть бути інтегровані у вітчизняний контекст для розв'язання гострих проблем старіння інфраструктури, низької інвестиційної привабливості та обмеженого державного фінансування. Недостатньо висвітлено питання про те, в який спосіб застосування міжнародних кейсів (зелені облігації, спеціалізовані фонди, державно-приватне партнерство) може вплинути на фінансові стратегії в Україні з урахуванням адміністративних та економічних реалій. Наявний

дисбаланс між глобальними рекомендаціями й національною регуляторною базою, нестача вичерпних емпіричних підтверджень успішного впровадження проєктів водного сектора свідчать про потребу в додаткових дослідженнях, зорієнтованих на практичні механізми інтеграції Цілей сталого розвитку у фінансову політику публічного управління водопостачанням та водовідведенням.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є дослідження впливу Цілей сталого розвитку ООН на формування та реалізацію фінансових стратегій публічного управління водопостачанням і водовідведенням в Україні з урахуванням міжнародного досвіду та вітчизняних особливостей, розробити рекомендації щодо підвищення ефективності фінансування цієї сфери.

Виклад основного матеріалу дослідження. Ціль сталого розвитку 6 (ЦСР 6) «Чиста вода та санітарія» відіграє фундаментальну роль у глобальній стратегії збереження здоров'я населення та забезпечення сталого економічного розвитку. Вода є одним із базових природних ресурсів, а її дефіцит або низька якість призводить до масштабних екологічних, економічних і соціальних наслідків. У світі стрімке зростання населення та зміни клімату створюють додаткові виклики, зокрема зменшення доступності прісної води й нерівномірний розподіл її запасів у різних регіонах. Водночас промислове забруднення, неконтрольований відбір води для сільського господарства та недосконалість інфраструктурних рішень ускладнюють реалізацію заходів з ефективного управління водними ресурсами. ЦСР 6 спрямовує увагу урядів і міжнародних організацій на комплексні підходи, що поєднують технічні, соціальні та економічні інструменти для досягнення сталих результатів [4].

Відповідно до ЦСР 6, основний акцент робиться на гарантуванні доступу до чистої питної води та належної санітарії всім без винятку. Це передбачає значне вдосконалення інфраструктури водопостачання, впровадження інноваційних технологій для очищення стічних вод, формування свідомого ставлення населення до раціонального використання води. В контексті багатьох країн, які мають обмежені фінансові ресурси, наголошується на важливості

залучення інвестицій і створення привабливих умов для розвитку інфраструктурних проєктів. Вирішальну роль відіграє активна участь держави, яка має забезпечити регуляторне поле, зосереджене на прозорих тарифах, моніторингу якості води та контролі над обсягами забору. Окрім цього, нагальною потребою стає співпраця між урядовими структурами, неурядовими організаціями, науковими установами й бізнесом задля системного підходу до покращення водного сектору.

Сталий підхід до управління водними ресурсами передбачає не лише технологічні рішення, а й уважний аналіз екосистемних зв'язків. Водні системи є одним із ключових чинників підтримання біорізноманіття, тому надмірне водокористування, забруднення річок або осушення боліт може спричинити втрату цінних природних середовищ існування. Це призводить до деградації екосистемних послуг, що, своєю чергою, зачіпає сільське господарство, рибальство та туристичну сферу. У результаті виникає ланцюгова реакція: екологічна криза може спровокувати зниження врожайності, скорочення робочих місць, а відтак, і збільшення соціальних проблем [1]. ЦСР 6 ставить за мету мінімізувати подібні ризики через інтегрований підхід, коли управління водою розглядається в контексті збереження природних ландшафтів, зміцнення місцевих громад та покращення сталих методів виробництва. В цьому сенсі ефективне планування водокористування є важливою умовою для запобігання регіональним екологічним кризам.

З економічної точки зору, наявність або відсутність якісної системи водопостачання та санітарії може суттєво впливати на привабливість регіону для інвесторів і загальний рівень добробуту. Коли підприємства отримують надійний доступ до водних ресурсів належної якості, це стимулює розвиток промислового та аграрного секторів, створює умови для підвищення конкурентоспроможності продукції на світових ринках. Водночас у випадку занедбаних інфраструктур або забруднених джерел вода може стати обмежувальним чинником, через який інвестори воліють обрати інші регіони чи країни. У такому разі державі доводиться витрачати значні суми на лікування населення, що страждає від хвороб,

пов'язаних із неякісною водою. Це, у свою чергу, посилює тиск на медичну систему й соціальні фонди, відволікаючи ресурси від інших важливих напрямів розвитку. Таким чином, ефективна реалізація ЦСР 6 прямо впливає на економічну стабільність [2].

Соціальні аспекти відіграють не меншу роль у системі управління водними ресурсами. Нерівномірний доступ до води може посилювати існуючі нерівності, збільшуючи ризик соціальних конфліктів у регіонах, де через виснаження джерел води населення починає відчувати гостру нестачу. У разі стихійних лих чи екологічних катастроф (повеней, засух) найбільш вразливі верстви населення зазнають найістотніших втрат. ЦСР 6 спрямована на те, щоб кожна людина мала гарантований мінімальний доступ до безпечної води, що в довгостроковій перспективі сприяє зменшенню бідності та поліпшенню рівня освіти, адже діти мають менше шансів пропускати навчання через хвороби, пов'язані з неякісною водою. Водночас належні санітарні умови зменшують поширення інфекційних захворювань, забезпечують гідні умови для здоров'я в місті й селі [18].

Досягнення ЦСР 6 тісно переплітається з іншими цілями сталого розвитку, зокрема з подоланням бідності (ЦСР 1), забезпеченням здорового способу життя (ЦСР 3) та відповідальним споживанням (ЦСР 12). Стійке управління водними ресурсами є своєрідним базисом для багатьох економічних і соціальних процесів, адже впливає на енергетичну галузь (гідроенергетика), сільське господарство (зрошувальні системи), туризм і інші сфери. Це накладає додаткову відповідальність на уряди, які повинні розробляти комплексні політики й регуляторні акти, що узгоджені між собою і формують єдину стратегічну лінію щодо водної безпеки. Успішна імплементація таких політик потребує координації зусиль між міністерствами, місцевими громадами, науково-дослідницькими організаціями та приватним сектором. Приклад багатьох європейських країн свідчить, що спільні ініціативи можуть бути ефективні, коли вони підкріплені прозорою та передбачуваною фінансовою базою [3].

Досить вагомим інструментом підвищення результативності водного сектора є залучення різних моделей фінансування, орієнтованих на довгостроковий розвиток і збереження природних ресурсів. Крім традиційних схем державного фінансування через бюджети, великого поширення набули проекти державно-приватного партнерства, що поєднують публічні та приватні інвестиції. Успішно зарекомендували себе різноманітні фонди, орієнтовані на екологічну складову, які дають змогу модернізувати інфраструктуру водопостачання й водовідведення, водночас дбаючи про охорону довкілля. Не менш важливою є інформатизація та оцифрування процесів моніторингу і контролю витрат, щоб запроваджувати гнучкі тарифні моделі й стимулювати населення до економного споживання. Задля цього застосовують сучасні технології, впроваджують «розумні» лічильники і створюють платформи, що дозволяють оперативно реагувати на витoki й аварії.

Істотне значення при реалізації ЦСР 6 у світовому масштабі має міжнародна співпраця, яка відкриває можливості для обміну досвідом і технологіями, спільного навчання та розробки комплексних підходів до захисту водних ресурсів. Програми ООН, Європейського Союзу, інших глобальних структур пропонують консультативну й фінансову підтримку, дозволяючи країнам із різним рівнем економічного розвитку просуватися до мети «Вода та санітарія для всіх» [6]. Поряд із цим зростає потреба у розробленні міжнародних договорів, що регулюють транскордонне використання води, адже великі річкові басейни часто виходять за межі однієї держави. Злагоджена політика в цьому напрямі здатна запобігти конфліктам і сприяти збереженню водних екосистем. Таким чином, ЦСР 6 виступає глобальним орієнтиром для всіх країн, незалежно від рівня розвитку: виконання цієї цілі є нагальною умовою запобігання екологічним кризам, економічним збиткам і соціальним загрозам.

Фінансові моделі, які використовуються у світі для реалізації Цілей сталого розвитку (ЦСР), формують гнучку систему залучення капіталу, що враховує особливості різних держав і специфіку кожного сектора. Одним із поширених інструментів

є зелені облігації, які випускаються урядами або корпораціями й націлені на екологічні проєкти. Залучення коштів відбувається шляхом пропозиції інвесторам боргових паперів, де отримані ресурси спрямовуються на зниження негативного впливу на довкілля або на впровадження технологій, орієнтованих на сталий розвиток. Емітенти зелених облігацій зобов'язані звітувати про використання коштів, підтверджуючи відповідність проєктів заявленим екологічним вимогам. Така прозорість формує довіру серед інвесторів і стимулює конкурентний ринок екологічно орієнтованих ініціатив. Прикладом є практика деяких країн Європейського Союзу, де зелена складова набуває дедалі більшого значення, оскільки держави прагнуть скоротити викиди парникових газів та оновити інфраструктуру відповідно до принципів сталого використання ресурсів (табл. 1).

Таблиця 1.

Фінансові механізми реалізації ЦСР 6 у сфері водопостачання

Фінансовий інструмент	Суть механізму	Приклади використання	Переваги
Зелені облігації	Емітент залучає кошти від інвесторів для екологічних проєктів, зокрема у сфері водопостачання та очисних споруд.	ЄС активно використовує зелені облігації для фінансування інфраструктурних проєктів у сфері водопостачання.	Залучення приватного капіталу на екологічні проєкти, прозорість використання коштів.
Державно-приватне партнерство	Приватний сектор фінансує, будує або управляє об'єктами водопостачання за державного контролю.	Франція, Німеччина, США застосовують механізм ДПП для оновлення очисних споруд і модернізації водних мереж.	Зниження фінансового навантаження на державний бюджет, покращення управління об'єктами.

продовження таблиці 1

Грантове фінансування	Міжнародні та благодійні фонди надають безповоротні кошти на екологічні та соціальні проекти.	Фонд Глобального екологічного партнерства надає гранти для очищення води в країнах, що розвиваються.	Безповоротне фінансування, відсутність боргового навантаження.
Змішане фінансування	Поєднання різних джерел фінансування (державні кошти, приватні інвестиції, міжнародні кредити).	Канада та Велика Британія залучають змішане фінансування для модернізації водопровідної інфраструктури.	Розширення можливостей для фінансування великих проєктів, диверсифікація ризиків.

Джерело: сформовано автором

Іншою популярною моделлю є змішане фінансування, що ґрунтується на поєднанні коштів з різних джерел. Використовується вкладення від державних структур, міжнародних організацій і приватного сектору, причому частка ризику може бути розподілена нерівномірно: приватні інвестори зацікавлені в отриманні прибутку, тоді як держава або грантодавець можуть виступати в ролі гаранта чи організатора. Такий підхід відкриває шлях до реалізації масштабних проєктів, які неможливо втілити лише за рахунок одного джерела. Наприклад, зведення сучасних водоочисних комплексів потребує значних капіталовкладень і тривалої окупності, тому включення держави гарантує певну стабільність і знижує ризики для приватних партнерів. Змішане фінансування дає змогу залучати більше коштів і посилювати довіру між учасниками, оскільки всі зацікавлені сторони прагнуть спільного успіху. Застосування таких механізмів у державах, що розвиваються, може відіграти вирішальну роль, адже дозволяє зменшити фінансові бар'єри та прискорити впровадження інфраструктурних змін [5].

Суттєвий внесок у просування проєктів, пов'язаних із виконанням ЦСР, роблять благодійні фонди. Створені з ініціативи заможних осіб, великих корпорацій або релігійних спільнот, ці інституції надають гранти та безповоротну допомогу. Їхні пріоритети можуть стосуватися зокрема водопостачання й водовідведення, охорони здоров'я, освіти, соціальних питань. Допомога від благодійних фондів часто є каталізатором для проєктів, які не можуть отримати фінансування з традиційних джерел. Серед найбільш відомих прикладів – Глобальний фонд для боротьби зі СНІДом, туберкульозом і малярією, що має комплексні програми підтримки у багатьох країнах. Для водного сектору діяльність фондів дає можливість отримати стартове фінансування, запровадити нові технології або підвищити кваліфікацію працівників. Отримана підтримка стає особливо цінною у регіонах з обмеженими фінансовими ресурсами, де відсутня розвинена інфраструктура чи немає доступу до великих інвестиційних проєктів.

Спеціальні банківські програми для реалізації Цілей сталого розвитку набувають популярності у міжнародній практиці, адже фінансові установи починають приділяти дедалі більше уваги соціальній і екологічній складовій. Деякі банки надають пільгові кредити для підприємств, що зобов'язуються модернізувати виробничі процеси з метою зниження негативного впливу на довкілля, або для комунальних підприємств, які впроваджують енергоефективні чи водозберігаючі технології. Банки можуть пропонувати знижені відсоткові ставки, якщо проєкти проходять ретельний аудит, підтверджуючи стале спрямування. Крім пільгових кредитів, існують банківські грантові програми, коли частина коштів виділяється на безповоротній основі. Фінансові установи часто співпрацюють із міжнародними організаціями, щоб залучати додаткові ресурси. У такий спосіб спеціалізовані програми стимулюють підприємства та муніципалітети до прогресивних змін, допомагаючи їм долати бар'єри первинних інвестицій [8].

Державно-приватне партнерство може стати одним із найдієвіших методів у досягненні ЦСР 6 і забезпеченні якості інфраструктури загалом. Суть полягає у взаємодії державних

органів з бізнесом для реалізації довгострокових проєктів, котрі мають важливе суспільне значення. Держава відповідає за створення правового середовища, що гарантує прозорість процесів і стабільність умов інвестування, а приватний сектор вкладає кошти, технології та управлінські знання. Завдяки такому співробітництву вдається суттєво зекономити державні ресурси, оскільки частину ризиків і видатків бере на себе бізнес. Наприклад, у сфері водопостачання приватні компанії можуть проєктувати, будувати та обслуговувати станції очистки або системи розподілу, отримуючи за це плату від користувачів чи державних структур за контрактом. Один із прикладів успішної реалізації такої моделі зафіксовано в деяких європейських містах, де міська рада уклала договір із компанією, яка відповідає за оновлення мереж і постачання води за відповідними стандартами. Такий формат партнерства дає змогу модернізувати застарілу інфраструктуру без надмірного навантаження на бюджет, зберігаючи водночас контроль громади над якістю послуг [7].

Міжнародні проєкти, орієнтовані на впровадження водозберігаючих технологій чи відновлення зруйнованих каналізаційних систем, часто поєднують кілька моделей фінансування одночасно. Наприклад, зелена облігація може стати основним джерелом залучення коштів, змішане фінансування гарантує диверсифікацію ризиків, а державно-приватне партнерство підтримує практичну реалізацію з боку бізнесу. У підсумку створюється багатовекторний механізм, де уряд, інвестори, фінансові установи і місцеві громади співпрацюють за чітко визначеними правилами та з урахуванням довгострокових цілей розвитку. Така модель сприяє прозорості та підзвітності, адже кожен учасник має власну зону відповідальності, а кінцевий результат оцінюється через конкретні показники впливу на довкілля та якість життя населення.

Глобальні практики демонструють, що фінансова підтримка Цілей сталого розвитку виходить за межі традиційних підходів і системно інтегрує інновації. Банки та інституційні інвестори все частіше враховують екологічні, соціальні та управлінські критерії

(ESG) під час ухвалення рішень про надання позик або купівлю активів. Суттєву роль відіграють сталі індекси на фондових ринках, які складаються з компаній, що відповідають певним екологічним та соціально орієнтованим стандартам. Участь у таких індексах підвищує репутацію корпорацій, одночасно відкриваючи доступ до більшого кола інвесторів, орієнтованих на сталість. Цей підхід прямо впливає на доступність ресурсів для проєктів, які мають потенціал сприяти виконанню Цілей сталого розвитку. Коли банки чи фонди оцінюють доцільність співпраці, вони перевіряють не лише фінансові показники проєкту, а й екологічну складову, дотримання прав людини, дбайливе ставлення до персоналу. Це змінює парадигму управління капіталом у бік більш усвідомленого ставлення до ресурсів і відповідальних бізнес-практик.

Тенденції, що спостерігаються у фінансових моделях для реалізації ЦСР, свідчать про перехід від вузькоекономічного погляду до комплексної оцінки впливу проєктів на середовище, суспільство й управлінські структури. Водночас необхідною складовою стає забезпечення прозорості та підзвітності на кожному етапі фінансування, аби уникати корупційних ризиків і зловживань. Держави, які прагнуть пришвидшити впровадження ЦСР, зокрема і в галузі водопостачання та водовідведення, заохочують інституційне партнерство й створюють сприятливі регуляторні умови для залучення іноземного капіталу. У рамках такої політики особливо важливим є підвищення обізнаності громадськості, тому реалізується низка просвітницьких ініціатив і платформ, що дозволяють громадянам моніторити розподіл виділених ресурсів [10].

Синергія між різними фінансовими моделями може забезпечити ефективніше освоєння коштів і результативніше використання часу. Якщо державні програми є доволі консервативними у процедурі ухвалення рішень, то приватні інвестори здатні швидше реагувати на зміни ринку. Фонди благодійників надають фінансову гнучкість і готовність підтримувати новаторські проєкти, які інакше залишилися б без уваги. Банківські установи надають професійні інструменти оцінки ризиків та аудиту, а змішане фінансування забезпечує

унікальне поєднання пільгових і комерційних умов, що відкривають двері для масштабних ініціатив. Усе це сприяє багатовекторному розвитку, де кожен суб'єкт фінансового ринку отримує свою вигоду, водночас реалізуючи сталі завдання. Подібний підхід особливо перспективний для галузі водокористування, де модернізація застарілих мереж, впровадження новітніх фільтраційних систем і розвиток інноваційних способів перероблення відходів вимагають істотних капіталовкладень і чіткого менеджменту.

Загальний аналіз світового досвіду вказує на те, що реалізація Цілей сталого розвитку залежить від поєднання різноманітних фінансових моделей, кожна з яких виконує свою роль у великій екосистемі. Зелені облігації популяризують екологічні принципи серед широкого кола інвесторів, змішане фінансування розподіляє ризики й підвищує довіру до масштабних ініціатив, банківські програми стимулюють компанії впроваджувати стандарти сталого бізнесу, а державно-приватне партнерство поєднує економічну вигоду з публічними інтересами. Завдяки такому різнобарвному набору інструментів існує ширший простір для творчого вирішення завдань, закладених у ЦСР, що дозволяє пристосовуватися до реалій кожної конкретної країни та галузі. Ключовим елементом успіху залишається наявність узгоджених правил гри й політичної волі до створення стабільних умов, за яких інвестори та всі зацікавлені сторони можуть відповідально працювати, не ризикуючи потрапити в правові чи економічні пастки [9].

Політика України у сфері фінансування водопостачання формується на перетині державних пріоритетів, економічних реалій і потреб населення в якісній питній воді. З огляду на складну ситуацію з інфраструктурою водних мереж і неповну модернізацію очистних споруд, актуалізується важливість чіткого регулювання й належного розподілу коштів. Державні органи зобов'язані орієнтуватися на сучасні стандарти управління, зокрема імплементацію європейських підходів, щоб гарантувати доступ громадян до безпечної води. Попри певні позитивні зрушення, країна ще долає наслідки тривалої експлуатації застарілих трубопроводів і відсутності достатніх інвестицій у цю галузь. На порядку денному

перебуває питання про те, у який спосіб мобілізувати ресурси з бюджетів різних рівнів і водночас створити прозору тарифну політику, щоб системно наблизитися до покращення показників водозабезпечення.

Роль державного бюджету полягає передусім у фінансуванні державних програм, спрямованих на відновлення та розвиток мереж водопостачання. Однією з таких ініціатив є «Питна вода України», що передбачає будівництво нових насосних станцій, реконструкцію водогонів і впровадження сучасних технологій очищення. Крім виконання технічних робіт, програма включає заходи з навчання персоналу, який обслуговує системи подачі води. Однак обсяги виділених коштів не завжди відповідають справжнім потребам, а частина проєктів залишається недофінансованою через бюджетні обмеження. У цій ситуації держава прагне залучити іноземні кредити й гранти, щоб посилити ефект від власних видатків. Така практика потребує створення сприятливих умов і запровадження прозорих процедур, покликаних гарантувати цільове використання отриманих ресурсів [11].

Місцеві бюджети мають значний вплив на якість водопостачання, оскільки більшість комунальних підприємств належить органам місцевого самоврядування. Виконання завдань з оновлення водопровідно-каналізаційного господарства залежить від того, наскільки ефективною є фінансова політика регіональних і муніципальних влад. За умов децентралізації громади отримали ширші повноваження та певні додаткові джерела доходів, але водночас зросла і відповідальність за результати. Поява об'єднаних територіальних громад уможливило більш комплексний підхід до планування інфраструктурних проєктів, проте може бракувати кваліфікованих кадрів для розроблення довгострокових стратегій. У багатьох випадках місцеві бюджети не спроможні самотужки профінансувати великі модернізаційні ініціативи, тому шукають співпраці з державою, інвесторами чи міжнародними організаціями. Суттєве значення має виважене формування тарифів на послуги, що безпосередньо впливає на надходження коштів до комунальних підприємств.

Тарифи залишаються суперечливим інструментом, оскільки мають задовольняти інтереси різних сторін. Споживачі прагнуть отримати доступ до якісної води за справедливою ціною, а комунальні підприємства бажають мати стаке джерело фінансування на утримання мереж і оновлення обладнання. Державні регулятори, зокрема Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, визначають граничні тарифи, виходячи з економічних показників та соціальної захищеності населення. У випадку надмірного стримування тарифів зростає ризик недофінансування систем, що в підсумку призводить до аварій, втрат води й зниження якості послуг. Якщо тарифи стають надто високими, виникає соціальна напруга й нерідко збільшується кількість боржників, які не в змозі вчасно сплачувати за воду. Таким чином, тарифна політика вимагає збалансованих рішень, що орієнтуються на реальні витрати, можливості людей і необхідність розвиткових проєктів.

Україна намагається впроваджувати державні програми й реформи, покликані покращити водопостачання, зокрема через оновлення законодавства та гармонізацію його з європейськими директивами. Уперше питання інтегрованого управління водними ресурсами постало на законодавчому рівні при ухваленні актів щодо питної води й питного водопостачання. Закон «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» передбачає впровадження сучасних стандартів щодо стану систем і якості води. На центральному рівні заплановано створення прозорих правил для залучення приватних інвестицій, а на місцевому – налагодження дієвої взаємодії між комунальними підприємствами та громадами. Для посилення контролю запроваджено системи моніторингу, які дають змогу відстежувати стан водопровідних мереж, рівень втрат і періодичність профілактичних ремонтів. Хоча мета цих заходів полягає в поступовому переході до сталого водокористування, на практиці реалізація стикається з браком коштів і недостатньою координацією.

Паралельно з комплексним оновленням правової бази впроваджуються реформаторські кроки, пов'язані із залученням

додаткових джерел фінансування. Міністерство фінансів, у співпраці з іншими відомствами, розглядає можливості використання кредитних ліній від міжнародних фінансових організацій, що пропонують пільгові умови для екологічно безпечних проєктів у водному секторі. Банківські установи України починають приділяти більше уваги сталим ініціативам у комунальному господарстві. Зокрема, з'являються програми, де частину відсотків компенсують із держбюджету, якщо комунальні чи приватні підприємства реалізують модернізаційні проєкти з екологічною складовою. На думку експертів, подібна практика здатна зацікавити бізнес у розвитку галузі, проте передбачає наявність чітких критеріїв оцінки ефективності вкладених коштів і гарантій їхнього цільового застосування [12].

Серед державних програм, спрямованих на покращення водопостачання, виділяють «Питну воду України», що має на меті поступове забезпечення жителів якісною водою через комплекс інженерно-технічних заходів. Документ передбачає розвиток інфраструктури, впровадження нових технологій і створення автоматизованих систем контролю. Окремий акцент робиться на зонуванні водопровідних мереж, аналізі стану підземних джерел і водойм, які слугують питними резервуарами. Одночасно важливою складовою політики залишається роз'яснювальна робота з населенням про необхідність раціонального використання води й дбайливого ставлення до довкілля. Утім, успіх таких програм залежить від того, чи вистачить фінансових вливань із держбюджету та чи здатні місцеві бюджети підготувати передпроектні документи і співфінансувати модернізацію [14].

Завдяки реформі децентралізації громади почали самостійно визначати пріоритетні завдання, серед яких модернізація водогонів і очистних споруд нерідко займає провідні місця. На практиці часто виникає потреба у підготовці кваліфікованих кадрів, адже оцінка стану водопровідно-каналізаційних систем та аналіз можливих рішень вимагають професійного підходу. Деякі великі міста намагаються залучити міжнародних експертів або приватні консультаційні компанії. Громади з меншою чисельністю

населення покладаються на рекомендації державних інституцій і на власних фахівців, від чийх знань залежить обґрунтованість проєктів і розрахунки. Цей процес свідчить про прагнення перейти від фрагментарних ремонтів до системної модернізації, однак потребує суттєвого фінансового підґрунтя та налагодженої координації між різними рівнями влади.

Деякі експерти наголошують на тому, що реальна ефективність водного сектора залежить від прийняття державних концепцій, які враховують розвиток економіки, демографічні зміни та екологічні виклики. Питання прозорості тарифів залишається одним із ключових, оскільки без логічного розрахунку платежів комунальні підприємства не можуть забезпечити себе достатніми коштами, а населення нарікає на погану якість води. У свою чергу, держава повинна розвивати механізми субсидіювання незахищених верств суспільства, захищаючи їх від перевантаження тарифами. Реалізація подібних реформ несе потенціал для розв'язання давніх проблем, але потребує координації між різними міністерствами, залученими до розвитку водної інфраструктури [15].

Сумарно можна ствердити, що політика України у сфері фінансування водопостачання поступово набуває комплексного характеру. Влада намагається поєднувати державне й місцеве фінансування, залучати кредити й інвестиції, формувати прозорі тарифи. Державні програми покликані стимулювати модернізацію мереж і впровадження нових технологій, а реформування законодавчої бази наближає країну до європейських стандартів. Проте нинішні зусилля часто гальмуються через обмежені ресурси, слабку координацію та нерозвинену культуру спільного прийняття рішень. Успішна розв'язка цих проблем вимагатиме послідовної реалізації реформ, покращення економічної ситуації та ефективного діалогу між державою, громадами і приватними компаніями, що мають на меті розвиток водної галузі [8].

Реалізація міжнародних практик у сфері водопостачання на території України стикається з низкою бар'єрів, що мають як внутрішній, так і зовнішній характер (табл. 2). Мова йде про законодавчі обмеження, економічні труднощі та управлінські виклики,

які гальмують процес запровадження сучасних підходів до фінансування й організації водогосподарських послуг. Пошук способів подолання цих перепон є важливою умовою для підвищення якості питної води, розширення інфраструктури й запобігання екологічним ризикам. Україна вивчає досвід Європейського Союзу, Північної Америки та інших регіонів, щоб інтегрувати перевірені часом методи й формувати дієві механізми залучення коштів. При цьому уряд і місцеві громади намагаються поєднати універсальні принципи з реаліями, в яких існують істотні адміністративні та фінансові обмеження.

Таблиця 2.

Фінансування водопостачання в Україні

Ключові аспекти	Опис
Державні програми	Програма «Питна вода України» спрямована на розвиток інфраструктури, зонування мереж, аналіз стану водойм і роз'яснювальну роботу.
Роль децентралізації	Громади самостійно визначають пріоритети у сфері водопостачання, залучають міжнародних експертів, покладаються на власних фахівців.
Потреба у фахівцях	Оцінка водопровідно-каналізаційних систем і підготовка проектів вимагають професійних кадрів, що є викликом для багатьох громад.
Прозорість тарифів	Тарифи повинні бути прозорими та економічно обґрунтованими, але також враховувати субсидіювання незахищених верств населення.
Фінансові механізми	Поєднання державного й місцевого фінансування, залучення кредитів, інвестицій, розвиток державно-приватного партнерства.
Основні виклики	Обмежені фінансові ресурси, слабка координація між органами влади, необхідність реформування законодавчої бази.

Джерело: сформовано автором

Найпомітнішим викликом виглядає недосконалість законодавчого поля, що регулює відносини у водному секторі. Трапляються суперечності між різними нормативними актами, а деякі положення не узгоджені з європейськими директивами. Унаслідок цього муніципалітети або інвестори можуть втрачати час на погодження дозвільних документів, які дублюються чи мають надлишковий бюрократичний характер. Частина зарубіжних методик, які демонструють успішність в інших державах, не знаходить належної підтримки, оскільки відсутні норми, що дають змогу впровадити їх без додаткових узгоджень. Водночас складна процедура отримання ліцензій, різні підходи до тарифоутворення й не завжди прозорі умови конкуренції створюють дисбаланс між потенційними можливостями бізнесу та фактичними правилами гри на ринку. Це обмежує залучення іноземних інвесторів, які очікують на стабільність і передбачуваність правових норм [7].

Економічні бар'єри включають брак масштабних фінансових ресурсів для оновлення застарілої інфраструктури й низьку платоспроможність населення. Водопровідні й каналізаційні мережі, що часто експлуатуються ще з радянських часів, потребують заміни, а споруди очищення не відповідають сучасним вимогам. Витрати на капітальний ремонт або повне переоснащення є надмірними для місцевих бюджетів, особливо в громадах, які не мають потужної промислової бази чи достатніх власних податкових надходжень. Інвестори, які могли б профінансувати подібні проекти, прагнуть отримати гарантії окупності, а тарифи, що формуються під впливом соціально-економічної ситуації, не завжди покривають реальні витрати. У результаті, багато комунальних підприємств змушені шукати компроміси, утримувати низьку вартість послуг і обмежувати вкладення у модернізацію. Такий підхід негативно впливає на якість води, адже аварійність мереж і втрати у трубопроводах ускладнюють гарантування безпеки (табл. 3) [3].

Таблиця 3.

**Основні виклики та можливі рішення у сфері фінансування
водопостачання**

Ключовий аспект	Опис проблеми	Можливі рішення
Синергія фінансових моделей	Поєднання різних фінансових джерел забезпечує ефективність, але потребує узгоджених механізмів співпраці.	Запровадження механізмів координації між державним, приватним і міжнародним секторами для узгодженого фінансування.
Законодавчі виклики	Наявність суперечностей у нормативних актах та неузгодженість з європейськими стандартами гальмують реформи.	Адаптація законодавства до вимог ЄС, усунення бюрократичних перепон, створення єдиних стандартів для водного сектору.
Економічні бар'єри	Брак інвестицій, застаріла інфраструктура, низька платоспроможність населення обмежують можливості модернізації.	Розробка інвестиційних програм із пільговими умовами для модернізації водопостачання та стимулювання державно-приватного партнерства.
Роль державного бюджету	Фінансування державних програм, таких як «Питна вода України», є недостатнім і потребує залучення міжнародних ресурсів.	Оптимізація бюджетного планування, залучення міжнародних кредитів та інвесторів для реалізації довгострокових програм.
Місцеві бюджети та децентралізація	Громади отримали більше повноважень, але бракує досвіду та ресурсів для реалізації комплексних проєктів.	Навчання місцевих управлінців, створення інструментів фінансування муніципальних проєктів через змішане фінансування.

Джерело: сформовано автором на основі [3]

Управлінські перешкоди мають кілька вимірів. Спостерігається нестача підготовлених кадрів, що вміють працювати з іноземними програмами та грантовими заявками, недостатня комунікація між різними рівнями влади. Міністерства, місцеві ради й державні агентства часто не скоординовані між собою в питанні пріоритетів або бюджетного планування. Це призводить до фрагментарного розподілу коштів і невідповідності між загальнодержавними цілями та реальними інтересами територіальних громад. У деяких випадках не створено належної мотивації для управлінців, щоб вони заохочували інноваційні ідеї й довгострокові рішення у водному секторі. Можна виокремити й недостатній рівень інформування громадськості про вигоди від іноземних інвестицій або складнощі, які виникають у процесі залучення фінансування. Це зменшує довіру до проєктів, що пропонують міжнародні партнери [2].

Попри описані бар'єри, Україна може знайти чимало точок дотику з передовими світовими практиками. Великі європейські міста успішно застосовують державно-приватне партнерство, що дає змогу отримати інноваційні рішення від приватного сектора, зберігаючи контроль громади над тарифною політикою та якістю послуг. Адаптація цього досвіду вимагає спрощення бюрократичних процедур і ухвалення прозорих законодавчих актів, де чітко визначено зобов'язання кожної зі сторін. Вивчення американських підходів до створення фондів із захисту водних ресурсів може стати корисним, зокрема щодо моделі, коли частина податків спрямовується на екологічні проєкти в регіонах із найбільш серйозними проблемами. Інша сфера для запозичення – розвиток електронного врядування у водогосподарському комплексі. Деякі держави мають онлайн-платформи для звітності про витрати, які відстежують якість і обсяги наданих послуг, дозволяють громадам контролювати використання залучених коштів.

Залучення міжнародного капіталу безпосередньо залежить від здатності запропонувати інвесторам привабливі та зрозумілі умови. Для цього варто запровадити законодавчі гарантії захисту інвестицій, стабілізувати податкову політику в комунальному секторі й створити механізми розгляду можливих суперечок

за участю незалежного арбітражу. Позитивний вплив можуть мати пільгові умови для проєктів, які пов'язані з модернізацією інженерних комунікацій і впровадженням екологічних стандартів. Деякі інвестори готові працювати навіть у складних умовах, якщо їм гарантують гнучкі тарифи і виразні довгострокові перспективи окупності [11]. Важливо сформувати дієві механізми страхування політичних ризиків або інші гарантії, які зможуть мінімізувати сумніви щодо стабільності українського ринку. Активна співпраця з міжнародними фінансовими організаціями (Світовий банк, EBRD, IFC) надасть додаткову підтримку у вигляді кредитних ліній чи грантів, що дозволяють почати оновлення інфраструктури [16].

Тарифна політика заслуговує на окрему увагу, оскільки вона визначає економічну спроможність комунальних підприємств і впливає на привабливість будь-яких інвестицій. Надмірне адміністративне втручання, коли ціни на воду штучно занижуються, призводить до того, що коштів бракує на ремонт і нові технології. Баланс інтересів можна шукати через поетапне наближення тарифів до рівня, що відповідає реальним витратам, з одночасним запровадженням соціальних програм підтримки незахищених верств. Країни, які здійснили успішну реформу, зазвичай мають прозорий облік води та вдосконалені методи визначення собівартості послуг. Завдяки цьому підвищується мотивація мешканців раціонально використовувати воду, а комунальні структури отримують ресурси на вдосконалення. Для зміцнення довіри до такої системи доцільно впровадити відкриті бази даних про доходи й витрати постачальників послуг, що дозволить кожному пересвідчитися, куди прямують кошти.

Перспективним вважається комплексний підхід, коли одночасно здійснюють реформи у сфері тарифоутворення, водного менеджменту та стимулювання інвесторів (рис. 1). Подібна практика поширена в країнах з перехідною економікою, які проходили шлях від тотальної монополії держави до ринкових механізмів. Зі свого боку, держава може координувати роботу різних відомств, інтегрувати завдання водного сектору у стратегію соціально-економічного розвитку й залучати громади до ухвалення рішень. Позитивний ефект забезпечує створення спеціальних міжвідомчих комісій, що мають повноваження узгоджувати законодавство, забез-

печувати рівний доступ до грантів і проводити навчальні заходи для місцевих управлінців. Якщо ці процеси відбуватимуться постійно, можна очікувати стале зниження аварійності та зростання ефективності функціонування інфраструктури.

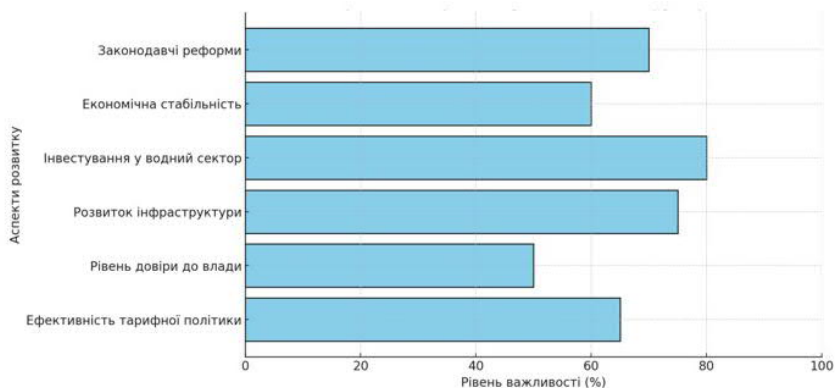

Рис. 1. Перспективи розвитку водного сектору України.

Джерело: сформовано автором

Великі надії покладаються на освітні й інформаційні кампанії, мета яких – формувати культуру свідомого використання води та довіру до залучення зовнішніх ресурсів. Коли громадяни усвідомлюють переваги, які дають іноземні інвестиції та прогресивні методи управління, вони охочіше сприймають необхідність модернізації, можуть долучатися до моніторингу прозорості процесів. Результатом стає більша підтримка рішень влади стосовно підвищення тарифів або запровадження нових правил. Сучасні технології, такі як смарт-лічильники чи системи онлайн-відстеження витоків, підвищують довіру користувачів, адже кожен може бачити, наскільки раціонально витрачається вода та чи відповідають суми у платіжках реальному споживанню [7].

Загальна перспектива впровадження міжнародних практик у водному секторі України залишається залежною від здатності вирішити законодавчі, економічні й управлінські виклики в коротко-

та середньостроковій перспективі. Значна частина рішень криється у компетентності державних органів, які формують правила для внутрішнього ринку й налагоджують партнерства з міжнародними структурами. Водночас багато залежить від місцевих громад, яким належить ухвалювати рішення про пріоритетні напрямки витрат і обговорювати параметри тарифів із мешканцями. Якщо вдасться усунути бюрократичні перешкоди, вирівняти законодавче підґрунтя, запустити ефективні механізми державно-приватного партнерства й надійні схеми фінансування, тоді перспективи набагато сприятливіші. У такому разі Україна зможе краще інтегрувати уроки, засвоєні в інших країнах, використовуючи вдалий досвід й водночас уникаючи поширених помилок. Це стане важливою передумовою для забезпечення якісної питної води, оновлення інфраструктури й зміцнення довіри до публічного управління [17].

Висновки. Викладений матеріал підтверджує високу важливість фінансового складника для ефективної модернізації інфраструктури водопостачання й водовідведення, оскільки у багатьох регіонах спостерігається зношеність трубопроводів, брак коштів на оновлення систем очищення та нестача інвестиційних інструментів. Запропоновані рекомендації здатні стати основою для формування прогресивної фінансової стратегії, що враховує водночас потреби громад і необхідність поступового підвищення якості послуг. Залучення інноваційних рішень, зокрема зелених облігацій, державно-приватного партнерства чи грантових програм, варто розглядати як ефективні й водночас гнучкі інструменти, які можна інтегрувати в державну політику України. Це допоможе досягти стійкого розвитку водного сектора, створити сприятливі умови для надходження додаткових ресурсів, необхідних для модернізації водогонів і впровадження екологічних технологій. Успіх такого підходу значною мірою залежатиме від узгодженості правового поля, прозорості тарифної політики та професійної підготовки управлінських кадрів. Разом ці чинники сприятимуть не лише дотриманню міжнародних стандартів, а й поліпшенню умов життя населення, оскільки результативність водопостачання пов'язана з якістю здоров'я, екологічною безпекою та економічною стабільністю регіонів.

ЦІЛІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ООН ТА ЇХ ВПЛИВ НА ФІНАНСОВІ СТРАТЕГІЇ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ВОДОПОСТАЧАННЯ ТА ВОДОВІДВЕДЕННЯ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

У статті проаналізовано вплив Цілей сталого розвитку ООН, зокрема ЦСР 6 «Чиста вода та санітарія», на фінансові стратегії публічного управління у сфері водопостачання та водовідведення в Україні й у світі. Автори прагнуть визначити, як інтеграція міжнародних підходів може допомогти у вирішенні нагальних проблем зношеності інфраструктури, дефіциту інвестицій та невідповідності тарифної політики сучасним вимогам. У дослідженні використано аналітичний метод для вивчення документів ООН, програм і рекомендацій міжнародних фінансових організацій (Світовий банк, ЄБРР, OECD), а також компаративний аналіз досвіду кількох країн ЄС та Північної Америки. Проведено експертне оцінювання державних програм України (зокрема «Питна вода України»), а також статистичний аналіз механізмів фінансування та тарифоутворення. Кейс-стаді ілюструють успішні підходи до державно-приватного партнерства, зелених облігацій і грантового фінансування, що могли б бути адаптовані у вітчизняних умовах. Виявлено, що оновлення інфраструктури водопостачання, забезпечення якості питної води та розбудова сучасної тарифної політики тісно пов'язані з ефективністю залучення інвестицій і дотримання принципів сталого розвитку. Проаналізовано низку бар'єрів (законодавчих, економічних, управлінських), що ускладнюють застосування міжнародного досвіду в Україні. Запропоновано рекомендації стосовно розробки фінансових стратегій, де значну увагу приділено можливостям змішаного фінансування, випуску зелених облігацій і запровадженню прозорих правил для державно-приватного партнерства. У статті акцентовано увагу на необхідності гармонізації національних стандартів з європейськими директивами у сфері водопостачання та водовідведення, що сприятиме підвищенню рівня довіри інвесторів та ефективному використанню міжнародної фінансової допомоги.

Результати дослідження підтверджують важливість системного підходу, коли держава, громади й бізнес-структури спільно створюють умови для модернізації водного сектора. Інноваційні фінансові інструменти покликані знизити навантаження на бюджети та прискорити темпи реформ. Інтеграція принципів ЦСР 6 у державну політику сприятиме не лише покращенню якості води та санітарії, а й зміцненню екологічної безпеки та підвищенню рівня життя населення.

Ключові слова: Цілі сталого розвитку ООН, фінансові стратегії, водопостачання, водовідведення, державно-приватне партнерство, зелені облігації, тарифна політика.

Author Contributions: Conceptualization, M.S.; Writing – original draft, M.S.; Writing – review & editing, M.S. Author has read and agreed to the published version of the manuscript.

Funding: This research received no external funding.

Institutional Review Board Statement: Not applicable as study did not include human subjects.

Informed Consent Statement: Not applicable.

Data Availability Statement: Data is contained within the article.

Conflicts of Interest: The author declares no conflict of interest.

References

1. Rezultaty ostannoho opytuvannia Palaty – 87% kompanii-chleniv hotovi aktyvno doluchatsia do vidbudovy ekonomiky Ukrainy pislia viiny [Results of the latest survey of the Chamber – 87% of member companies are ready to actively participate in the reconstruction of the Ukrainian economy after the war]. (n.d.). (2022). *chamber.ua*. Retrieved from: <https://chamber.ua/ua/news/rezultaty-ostannoho-opytuvannia-palaty-87-kompaniy-chleniv-hotovi-aktyvno-doluchatsia-do-vidbudovy-ekonomiky-ukrainy-pislia-viyny> [in Ukrainian].
2. Reconstruction of Ukraine: ways and possibilities of financing. (n.d.). (2023). *www.ebrd.com*. Retrieved from: <https://surli.cc/giafdb> [in English].
3. Khotra, V.V., Ripych, V.V., & Diachok, A.V. (2017). *Diahnostyka*

finansovoho stanu pidpriemstva ta shliakhy yoho pokrashchennia [Diagnostics of the financial condition of the enterprise and ways to improve it]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and society*, 8, (pp. 219-223). Retrieved from: https://economyandsociety.in.ua/journals/8_ukr/38.pdf [in Ukrainian].

4. Denysenko, M.P. (2019). Zakhody pokrashchennia finansovoho stanu pidpriemstv u suchasnykh umovakh hospodariuvannia [Measures to improve the financial condition of enterprises in modern economic conditions]. *Ekonomika ta derzhava – Economy and State*, 12, (pp. 61-65). Retrieved from: http://www.economy.in.ua/pdf/12_2019/13.pdf [in Ukrainian].

5. Kovtunenکو, Yu.V. (2016). Metodychni zasady analizu finansovoho stanu promyslovoho pidpriemstva [Methodological principles of analyzing the financial condition of an industrial enterprise]. *Ekonomika. Finansy. Pravo – Economy. Finance. Law*, 8/2, (pp. 40-41). Retrieved from: <http://dspace.opu.ua/jspui/handle/123456789/2588> [in Ukrainian].

6. Marusiak, N.L. (2020). *Finansovyi analiz [Financial analysis]*. Chernivtsi: Chernivetskyi natsionalnyi universytet imeni Yuriia Fedkovycha. Retrieved from: <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/1786/posibnyk%20F%20A%20.pdf> [in Ukrainian].

7. Popovych, D.V., & Alymov, O.S. (2018). Doslidzhennia efektyvnosti finansovo-hospodarskoї diialnosti pidpriemstv ta zasoby yii pidvyshchennia u suchasnykh umovakh [Research on the effectiveness of financial and economic activities of enterprises and means of its improvement in modern conditions]. *Pryazovskiy ekonomichnyi visnyk – Pryazovsky economic bulletin*, 1(06), (pp. 31-36). Retrieved from: http://pev.kpu.zp.ua/journals/2018/1_06_uk/8.pdf [in Ukrainian].

8. Chemchukalenko, R.A., Sukrusheva, H.O., & Tkachenko, A.Yu. (2019). Teoretychni osnovy upravlinnia finansovym stanom pidpriemstva [Theoretical foundations of managing the financial condition of an enterprise]. *Infrastruktura rynku – Market infrastructure*, 27, (pp. 350-354). Retrieved from: http://www.market-infr.od.ua/journals/2019/27_2019_ukr/56.pdf [in Ukrainian].

9. Yatsukh, O.O., & Zakharova, N.Yu. (2018). Finansovyi stan pidpriemstva ta metodyka yoho otsinky [Financial condition of the enterprise and its assessment methodology]. *Vcheni zapysky Tavriiskoho natsionalnoho universytetu imeni V. I. Vernadskoho. Seriya: Ekonomika i upravlinnia – Scientific notes of the V. I. Vernadsky Tavrichesky National University. Series: Economics and Management*, 29(68), 3, (pp. 173-180). Retrieved from: <https://surl.li/uwfugy> [in Ukrainian].

10. Finansovi mekhanizmy zabezpechennia vidnovlennia ekonomiky

Ukrainy v suchasnykh umovakh [Financial mechanisms for ensuring the recovery of the Ukrainian economy in modern conditions]. (n.d.). *dpu.edu.ua*. Retrieved from: <https://surl.li/crhjib> [in Ukrainian].

11. Movchaniuk, V. (2024). Publichne upravlinnia yak stratehichnyi instrument dlia zabezpechennia staloho rozvytku terytorii [Public administration as a strategic tool for ensuring sustainable development of territories]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and society*, 60. Retrieved from: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3593/3524> [in Ukrainian].

12. Movchaniuk, V. (2020). Kontseptualni osnovy reformuvannia systemy derzhavnoho upravlinnia v Ukraini [Conceptual foundations of reforming the public administration system in Ukraine]. *Publichne upravlinnia ta mytne administruvannia – Public administration and customs administration*, 2(25), (pp. 20-24). Retrieved from: <https://surl.li/sxwozy> [in Ukrainian].

13. Finansovi mekhanizmy staloho rozvytku Ukrainy v umovakh suchasnykh vyklykiv [Financial Mechanisms of Sustainable Development of Ukraine in the Face of Modern Challenges]. (n.d.). (2023). *nubip.edu.ua*. Retrieved from: <https://surl.li/apsibs> [in Ukrainian].

14. Netrobchuk, I.M. (2018). *Vodne hospodarstvo Ukrainy [Water Management of Ukraine]*. Lutsk: Vezha-Druk. Retrieved from: <https://surl.lt/qzflnw> [in Ukrainian].

15. Khilchevskiy, V. (2023). Vodna polityka: svitovi tendentsii, stan v Ukraini [World Trends, State in Ukraine]. *Hidrolohiia, hidrokhimiia i hidroekolojiia – Hydrology, Hydrochemistry and Hydroecology*, 4(70), (pp. 6-22). Retrieved from: <https://surl.li/rbkxzw> [in Ukrainian].

16. Melnychenko, S.H., Babushkina, R.O., & Markeliuk, A.V. (2020). Analiz suchasnoho stanu vodnykh bioresursiv Ukrainy [Analysis of the current state of aquatic bioresources of Ukraine]. *Vodni bioresursy ta akvakultura – Aquatic bioresources and aquaculture*, 2, (pp. 42-47). Retrieved from: <http://wra-journal.ksauniv.ks.ua/archives/2020/2/6.pdf> [in Ukrainian].

17. Overkovska, T. (2019). Pravovi zasady okhorony vodnykh bioresursiv u sferi akvakultury [Legal principles of protecting aquatic bioresources in the field of aquaculture]. *Pidpriemnytstvo, hospodarstvo i pravo – Entrepreneurship, economy and law*, 3, (pp. 122-126). Retrieved from: <https://pgp-journal.kiev.ua/archive/2019/3/23.pdf> [in Ukrainian].

18. Shemshuchenko, Yu.S. (et al.). (2018). *Velyka ukrainska yurydychna entsyklopediia: u 20 t [Great Ukrainian Legal Encyclopedia: in 20 volumes]*. (Vol. 14). Kharkiv: Pravo. Retrieved from: <https://surl.lt/mayhyg> [in Ukrainian].

19. Malynovska, N., Shtyrov, A., & Nepochatykh, A. (2020). Oblasni

cil'ovi programmi jak mehanizm realizacii reform zhitlovo-komunal'nogo gospodarstva Ukraïni. [Regional target programs as a mechanism for implementing housing and communal services reforms in Ukraine]. *Publichne upravlinnia ta rehionalnyi rozvytok – Public administration and regional development*, (6), (pp.890–924). <https://doi.org/10.34132/pard2019.06.09> [in Ukrainian].

Відомості про автора / Information about the Author

Максим Слободяник, аспірант кафедри публічного управління і проєктного менеджменту, Навчально-наукового інституту менеджменту та психології, ДЗВО «Університет менеджменту освіти», м. Київ, Україна. E-mail: maxwell55@uem.edu.ua, orcid: <https://orcid.org/0009-0001-2105-5786>.

Maksym Slobodianyuk, PhD-student of the Department of Public Administration and Project Management, Educational and Scientific Institute of Management and Psychology, State Educational Institution «University of Educational Management», Kyiv, Ukraine. E-mail: maxwell55@uem.edu.ua, orcid: <https://orcid.org/0009-0001-2105-5786>.

Slobodianyuk, M. (2025). UN sustainable development goals and their impact on financial strategies for public water supply and sanitation management in Ukraine and the world. *Public Administration and Regional Development*, 29, 694-724. <https://doi.org/10.34132/pard2025.29.02>